

VITA MARINA —

Zeebiologische documentatie
18e jaarg. nr. 12 - december 1968

INHOUD: 8 bladzijden en tabkaart
VISSEN pag. 29—30
EENCCELLIGEN pag. 1—2
VELDWERK pag. 29—30
VARIA MARITIMA pag. 137—138
TABKAART nr. 18 (eencelligen)

VITA 1969

De jaargang 1968 is voltooid. Dit is tevens het laatste nummer van vijf jaar gedrukte Vita Marina. 1969 is dus eigenlijk een jubileumjaar. Daarom is het goed op de drempel ervan eens stil te staan bij hetgeen u in de naaste toekomst kunt verwachten. Hoewel het streven gericht zal blijven op een grote mate van gevarieerde en zo mogelijk ook actuele informatie over alles wat het leven in zee betreft, zijn er toch wel enkele punten die bijzondere aandacht vragen. Daarbij is in ieder geval één punt, dat als een tekort wordt aangevoeld: uw ongedetermineerde schelpen. Daaraan zouden we graag iets willen doen, maar waar te beginnen? Zonder twijfel daar waar de meesten van u op zitten te wachten. Mogen wij daarom eens horen — een briefkaartje is gauw geschreven — waar uw problemen liggen. Dat betekent natuurlijk niet, dat u dan met de eerstvolgende Vita uw ongedetermineerde schelpen kunt thuisbrengen. Uw problemen liggen immers niet daar waar de literatuur u zonder meer de weg wijst, maar hebben betrekking op moeilijk van elkaar te onderscheiden soorten. En dat betekent, dat de Vita alleen hulp kan bieden, nadat het een en ander door uitvoerige raadpleging van aanwezige exemplaren en literatuur is bestudeerd. Dat kost nu eenmaal tijd. Maar beseft u, dat u eraan kunt meewerken die tijd voor ons beschikbaar te maken? Door het ook zelf leveren van een bijdrage, door hoe weinig het ook is alles wat van belang

kan zijn voor uw medelezers door te geven, door ons opmerkzaam te maken op artikelen — de Vita behoeft toch niet altijd origineel te zijn — en wetenswaardigheden, die u toevallig onder ogen komen. Op die manier zou in 1969 een hechte samenwerking kunnen ontstaan. Dat is de wens van uw

redactie

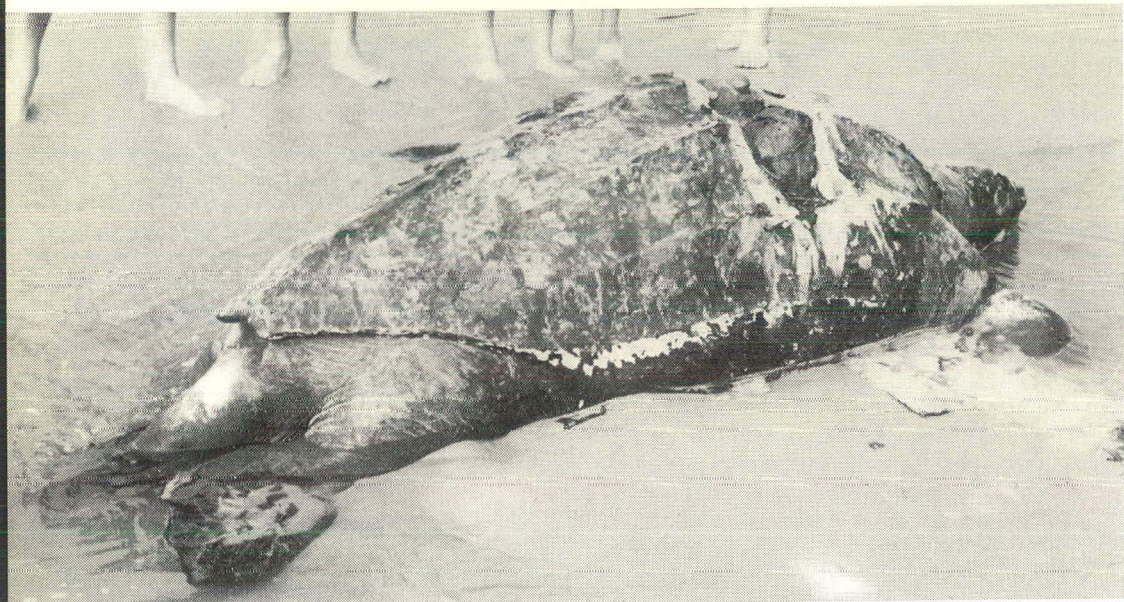
PROF. SLIJPER OVERLEDEN

Op 16 december is prof. dr. E. J. Slijper, hoogleraar in de algemene dierkunde aan de Universiteit te Amsterdam, overleden. Wij menen dit ook op deze plaats te moeten vermelden, omdat prof. Slijper internationale bekendheid genoot door zijn onderzoek van de orde der walvisachtigen, de Cetacea. Zijn boek „Walvissen” zult u stellig wel kennen. Steeds ook heeft hij gewaarschuwd tegen de nog immer voortdurende bedreiging van 's werelds grootste zoogdieren door de mens.

LEDERSCHILDPAD AANGESPOELD

Iedereen zal wel in de kranten hebben gelezen, dat op 4 augustus op het strand van Ameland nabij Hallum een enorme schildpad is aangespoeld. We hebben hier te doen met een lederschildpad of *Dermochelys coriacea* (L.), de grootste schildpadsoort ter wereld. Het aangespoelde exemplaar, een mannetje, heeft een totale lengte van 2.44 m en een gewicht van 485 kg. Het schild is vermoedelijk door aanraking met een scheepsschroef geheel gescheurd, zoals op de foto duidelijk is te zien. Het dier is overgebracht naar het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, alwaar het onder de leiding van prof. dr. L. D. Brongersma wordt onderzocht en geprepareerd.

Voor zover bekend is dit de eerste maal, dat een lederschildpad op het Nederlandse strand is aangetroffen. Wel worden af en toe exemplaren van deze soort in de oos-

Een lederschildpad — Dermochelys coriacea (L.), op het strand van Ameland. Foto M. J. Sliering. De foto werd ons ter beschikking gesteld door het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden, waarvoor onze dank.

telijke Atlantische Oceaan dood of levend gesignaleerd. Desondanks betekent dit niet dat dit nu ook hun woongebied is. Lederschildpadden horen thuis in de warmere zeeën, zoals in de Caribische Zee, maar ook in de Indische- en Grote Oceaan. Het is zelfs niet waarschijnlijk, dat de steeds volwassen exemplaren, die wellicht met de golfstroom in noordoostelijke richting afdwalen, het er levend afbrengen, tenzij zij kans zouden zien naar warmere wateren terug te keren. En juist dat laatste is hoogst twijfelachtig. Onze lederschildpad is gemakkelijk van andere schildpadden te onderscheiden. Allereerst bezit het geen hoornschild, maar een op een mozaïek gelijkend samenstel van beenplaatjes, hetgeen geheel is overdekt

met een leerachtige huid. Dit schild, dat naar achteren taps toeloopt, heeft in de lengterichting 7 kielvormige richels. De kleur is leiachtig zwart met witachtige vlekken, in hoofdzaak op het voorste deel van het schild, de nek en de voorste zwempoten. Deze zwempoten, die evenals bij andere zeeschildpadden niet voorzien zijn van klauwen, hebben een flink formaat. Met uitgestrekte zwempoten meet een lederschildpad ongeveer evenveel als zijn totale lengte.

Het voedsel van *Dermochelys coriacea* (L.) bestaat voor zover bekend uit kwalen en vermoedelijk ook wieren. Om dit voedsel te kunnen bemachtigen hebben de kaken tandvormige uitsteeksels, die in elkaar passen.

De eieren, ongeveer 80 in getal, worden op het land gelegd en door de zonnewarmte uitgebroed.

In aquaria zult u tevergeefs naar dit dier zoeken. Het is nog nooit gelukt een volwassen exemplaar in leven te houden.

W. F.